

การมอบนโยบาย
แนวทางการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข ปี 2551
โดย รองนายกรัฐมนตรีโฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์
วันที่ 21 กรกฎาคม 2550
ณ โรงแรมริชมอนด์ จังหวัดนนทบุรี

เพื่อนข้าราชการทุกท่านครับ เรื่องยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขนี้ ผมได้มีโอกาสพบท่านแล้วในขั้นตอนของการทำงาน เมื่อปีงบประมาณ 2550 ขอเรียนว่า ผมขอบพระคุณมากที่ท่านทั้งหลายที่ได้ดำเนินการลู่วงไป เรื่องนี้เป็นนโยบายหลักของรัฐบาล เมื่อตอนเราเริ่มงานมีเวลาและโอกาสเตรียมงานไม่มากนัก เพราะฉะนั้นจึงมีหลายๆเรื่องที่ต้องมาปรับแก้ หลายๆเรื่องจะต้องมาช่วยกันขบคิดเพื่อที่จะให้เราทำงานในปีต่อไปได้ดีขึ้น เรื่องนี้รัฐบาลได้มอบให้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นผู้ให้การสนับสนุนทางวิชาการ และสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งขึ้น หรือตอบคำถาม ตอบข้อสงสัยของพวกเราทั้งหลาย วันนี้ผมขอก้าวเป็นเพียงหลักการกว้างๆ ดังนี้

เรื่องแรก ขอให้เข้าใจร่วมกันว่า งบประมาณภายใต้ยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขนี้มีวัตถุประสงค์เฉพาะ ไม่ใช่วัตถุประสงค์เปิดกว้างในลักษณะประชานิยม หรือแก้ปัญหาเร่งด่วน หรือแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ไม่ใช่ครับ ผมเคยย้ำกับทุก ๆ ท่านแล้ว ผมขอย้ำอีก ที่แล้วๆมารามีเวลาไม่พอ สิ่งเหล่านี้อาจจะเล็ดรอดไปได้บ้าง ซึ่งก็ไม่ใช่ไร เพราะว่าการเตรียมงานถ้าใครที่เป็นนักปฏิบัติอย่างเช่น ท่านทั้งหลายหรือแม้กระทั่งตัวผมเอง ก็รู้ว่าการเตรียมงานถ้าใครที่เป็นนักปฏิบัติอย่างเช่น ท่านทั้งหลายหรือแม้กระทั่งตัวผมเอง ก็รู้ว่างานใหญ่ๆระดับชาตินี้ ต้องการการเตรียมงาน การซักซ้อม การสร้างความเข้าใจอย่างมากมาทีเดียว เพราะฉะนั้นในวันนี้ผมขอมาซักซ้อมความเข้าใจว่า งานนี้เป็นงานที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะ ผมอยากจะเรียนย้ำว่าวัตถุประสงค์เฉพาะ ก็คือ สนับสนุนการพัฒนาโดยวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งเป็นวิธีการพัฒนาแบบหนึ่ง วิธีการพัฒนามีเป็น พัน ๆ วิธีการ แต่งานนี้สนับสนุนเฉพาะวิธีนี้ และเงินงบประมาณที่รัฐจัดสรรให้ 15,000 ล้านบาท เป็นเงินเล็กน้อยเมื่อเทียบกับงบประมาณของประเทศจำนวน 1.6 ล้านล้านบาท เพราะฉะนั้นถ้ามีเรื่องอื่น ๆ ซึ่งมีมากมายมหาศาลหลายแสนเรื่อง กรุณาไปใช้เงินอื่น ๆ ผมย้ำอีกครั้งนะครับ ว่าเงิน 15,000 ล้านบาทนี้เพื่อจะสนับสนุนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน

การพัฒนานี้คืออะไร ขอยกตัวอย่างการพัฒนาประเทศไทย หัวใจของการพัฒนาประเทศตั้งแต่ผมมาทำงานที่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเมื่อ 40 กว่าปีก่อน เราจะต้องกำหนด

สิ่งที่เรียกว่าเข็มทิศในการพัฒนาประเทศ สมัยใหม่มีศัพท์ทางการตลาด เรียกว่ากำหนดตำแหน่งซึ่งแปลมาจากภาษาอังกฤษว่า positioning เช่น เมื่อสมัยแผนฯ 1 เรากำหนดตำแหน่งว่าประเทศไทยพัฒนาการเกษตร พัฒนารัฐกิจเอกชนให้เอกชนเป็นแกนนำ เป็นต้น ณ วันนี้ประเทศไทยก็มีการกำหนดตำแหน่งของประเทศไทย เช่น อุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานสูงจะลดความสำคัญลง อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูงจะเพิ่มเข้ามา การบริการจะสำคัญขึ้น เช่นนี้เป็นต้น เรื่องนี้เป็นเรื่องที่เข้าใจไม่ยาก ในระยะหลังๆเห็นจังหวัดต่าง ๆ มีการกำหนด position ของตัวเองด้วย ตัวอย่างจังหวัดคนนนทบุรีเป็นเมืองไม้ดอกไม้ประดับ นี่คือ position ของจังหวัด จังหวัดนครปฐม ก็มีของเขา และคิดว่าทุกจังหวัดมี แต่บางเรื่องที่ทำจังหวัดกำหนดมันมากกว่า คำว่า position ซึ่งก็ไม่ใช่การกำหนด position คล้าย ๆ กับการกำหนดทิศทาง กำหนดวิสัยทัศน์หรือ กำหนดเรื่องง่าย ๆ ให้เกิดความชัดเจนแต่เรื่องง่าย ๆ นั้นความจริงยาก โดยเฉพาะเรื่องสำคัญที่สุดคือการตอบคำถามที่ว่าใน 5 ปีข้างหน้า รายได้ของพื้นที่นั้นๆจะมาจากอะไร แนวความคิดมันง่ายประเทศไทยต้องตอบ โจทย์ตรงนั้น หลายจังหวัดตอบโจทย์ตรงนั้น แต่เรายังไม่เคยให้ชุมชนตอบโจทย์นี้เลย ยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขจึงต้องการให้ชุมชนตอบโจทย์นี้ ว่าอีก 5 ปีข้างหน้ารายได้เขาจะมาจากอะไร แต่ที่บอกว่าความคิดมันง่ายก็คือ คำถามง่าย ๆ ใครก็เข้าใจ แต่คำตอบมันยาก ทำไมถึงยาก เพราะว่าวิธีตอบนั้นถ้าจะให้สำเร็จจะต้องมี **เงื่อนไข 2 ข้อ**

เงื่อนไขข้อที่ 1 กลไกตลาด ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับกลไกของระบบตลาดจะเห็นได้จากประเทศที่ก้าวหน้ากว่าเรา ความผูกพันหรือสอดคล้องกับตลาดเป็นเรื่องใหญ่ในการพัฒนาประเทศของทุกประเทศ ประเทศไหน หรือบริษัทไหนที่ไม่ตอบสนองตลาดจะถูกกลไกของตลาดขจัดทิ้งอยู่ไม่ได้ ประเทศไหนที่ไม่สอดคล้องกับตลาดก็ ถดถอยอยู่ไม่ได้เหมือนกัน ไม่มีประเทศไหนรวยพอที่จะไปฝืนตลาด เพราะว่าอำนาจของตลาดนี้มันมหัศจรรย์ ซึ่ง สศช. คงจะเป็นที่ปรึกษาให้ได้ว่าอำนาจของตลาดนี้มีอิทธิพลแก่ไหน ความยากมันอยู่ตรงที่ว่า ตลาดนั้นมันเปลี่ยนทุกวันและไม่สามารถจะให้ใครกำหนดได้ ความรู้เรื่องการตลาดจึงเป็นหัวใจของการตอบโจทย์นี้ แต่ไม่ใช่เรามีความรู้แล้วจะกำหนดได้ถูกต้องเสมอไป ถึงมีความรู้การตลาดก็คิดได้ ด้วยเหตุนี้ยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขและเงิน 15,000 ล้านบาทจึงเพื่อเรื่องพวกนี้ คิดได้ไม่เป็นการแต่ถ้าถูกจะเดินหน้าไปได้ไกล ดังนั้นที่หมู่บ้าน/ชุมชนคิดว่าอาชีพของตัวสอดคล้องกับตลาดนั้นอาจจะเป็นจริงหรือไม่ก็ได้ นี่คือเงินงบประมาณของเขาที่จะไปสนับสนุนชุมชนไม่ว่าเขาจะคิดถูกหรือคิดผิด เพราะตลาดนั้นเป็นของยากมาก

เงื่อนไขข้อ 2 คือ ความสามารถ ความสามารถประกอบด้วยสิ่งต่างๆหลายอย่าง แต่ถ้าเรียกรวมกันก็คือความเหมาะสม ในเชิงภูมิศาสตร์ ในเชิงความรู้ของประชาชน ในเชิงความตั้งใจ ในเชิงความอยากของประชาชน ถ้าประชาชนไม่มีอาชีพก็ไม่มีรายได้ เพราะฉะนั้นอาชีพกับรายได้เป็นคำที่ไปด้วยกัน และอาชีพเป็นเรื่องของความถนัด เป็นเรื่องของทรัพยากรธรรมชาติ เป็นเรื่องของความรู้ เป็นเรื่องของความ

อยากเป็น คนอยากเป็นครูก็คงเป็นครู ได้ดีกว่าคนที่ไม่อยากเป็นครู เช่นนี้เป็นต้น ตรงนี้ล่ะครับเราจึงจะต้องพัฒนาโดยให้เขามีส่วนร่วมว่าเขาอยากเป็นอะไร ทรัพยากรของเขามันเหมาะกับเรื่องอะไร ไม่ใช่เราไปกำหนดว่า ตลาดเรื่องนี้ดีนะคุณปลูกเข้าไปเถอะเพราะจะมีปัญหาเกือบทุกราย เนื่องจากไม่ว่าตลาดจะดีหรือความสามารถจะดี มันมีข้อจำกัดอย่างที่ได้อธิบายไป คำว่า พอเพียง พอดี เศรษฐกิจพอเพียงจึงสำคัญมาก สิ่งที่ตลาดไม่ตอบสนองคือ ความไม่พอดี บรรดาพื้นที่ต่างๆทั่วโลก ในบางพื้นที่ ในบางครอบครัวดูเหมือนเรื่องตลาดเป็นเรื่องง่ายเพราะเขาไม่มีปัญหาเลย แต่บางพื้นที่จำนวนมาก ครอบครัวจำนวนมากมีปัญหาเรื่องตลาด ทำไมจุดนี้จึงมีปัญหาเรื่องตลาดทำไมอีกจุดจึงไม่มีปัญหาเรื่องการตลาด มีหลักง่าย ๆ เพื่อจะกำหนด position ของชุมชนคือหลักที่ว่าอะไรที่มีมากไปจะสั้นตลาด ของใดก็ตามที่คนอื่นทำได้หมดเราก็มีปัญหาการตลาด เพราะฉะนั้นเรื่องพวกนี้ต้องให้ชาวบ้านทราบ พวกเราละเลยเรื่องการให้ชาวบ้านทราบความจริงกันมานาน ต้องสร้างความแตกต่าง ว่าทำไมบางพื้นที่ถึงไปได้ เพราะเขาไม่ได้ผลิตของมากเกินไป เขาไม่ได้ผลิตของที่ใคร ๆ ก็ทำตามได้ นี่คือการตอบ นี่คือการสร้างความแตกต่าง ถามว่าชุมชนควรจะคิดเองไหม ควรคิดว่าจะทำอะไรถึงจะเหมาะกับเขา ถึงจะไม่มากเกินไป ถึงจะต่างจากคนอื่น เพราะฉะนั้น การกำหนดตำแหน่งของชุมชนในเรื่องว่ารายได้จะมาจากไหนคือการกำหนดอาชีพของชุมชนจะมาจากไหน จึงจะไม่มากเกินไป ไม่เหมือนคนอื่น นี่คือหัวใจของยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขครับ ปี 2551 นี้เราต้องเข้าถึงหัวใจของยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขให้ได้คือการกำหนดตำแหน่งของชุมชนที่สอดคล้องกับตลาดโดยชุมชนเอง

การจัดประเภทหมู่บ้านตามแผนชุมชนที่มีคุณภาพเป็นประเภท A B หรือ C ถ้าเราเอาตะแกรงร่อน จะเห็นว่าหมู่บ้านที่มีแผนชุมชนประเภทดี คือประเภท A นี้เราจะกำหนดตำแหน่งการพัฒนาของตนเองได้ดีพอสมควร แต่ยังมีอีกเยอะที่ยังไม่มีแผนชุมชน หรือมีแผนชุมชนแต่เกรดต่ำกว่า เพราะฉะนั้น 5 แผนงานภายใต้ยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขยังจำเป็น กรุณาอย่าออกนอก 5 แผนงานนั้น เพราะว่า 5 แผนงานนั้นคือสิ่งสะท้อนถึงอาชีพ เป็นการคิดทางวิชาการที่เป็นเครื่องชี้อาชีพอยู่แล้ว ใน 5 เรื่องนั้นมี 3 เรื่องเป็นเรื่องของอาชีพ ได้แก่ ในเรื่องแผนงานเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเราได้ปรับชื่อไปเป็นแผนงานพัฒนาอาชีพตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในเรื่องอาชีพโดยตรงยังมีแผนงานผลิตภัณฑ์ชุมชนด้วย ส่วนในเรื่องสิ่งแวดล้อมก็เป็นเรื่องอาชีพได้ เช่น ถ้ากำหนด position ว่าอาชีพของเขาคืออยากเป็นเกษตรธรรมชาติ การดูแลสิ่งแวดล้อมสำคัญมากสำหรับเกษตรธรรมชาติ การที่จะมีต้นไม้ การที่จะไม่ต้องอาศัยปุ๋ยเคมี ความหลากหลายทางชีวภาพสำคัญมาก หรือถ้าจะเป็นหมู่บ้านที่มีรายได้จากการท่องเที่ยว ความสะอาด ความไม่สกปรก ความมีวินัยสำคัญมาก เงินเล็ก ๆ น้อย ๆ ภายใต้ยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขนี้ให้เขาไปทำตามที่เขาที่กำหนดตำแหน่งของเขา ในกรณีที่เขายังกำหนดตำแหน่งไม่ได้ หรือยังสับสนวุ่นวายอยู่ ก็ไม่ต้องไปบังคับ แต่ขอให้เขาคิดภายใต้กรอบ 5 แผนงานนี้ อีก 2 แผนงานเป็นเรื่องของสังคม เป็นเรื่องที่จะเน้นการพึ่งพิงเพราะเขาช่วยตนเองไม่ได้ จากข้อมูลของ สสช. พบว่า สังคมไทยขณะนี้มีปัญหาครอบครัวอ่อนแอ มีสมาชิกที่เป็นกำลังของครอบครัวออกไป

จากครอบครัว เหลือคนแก่ดูแลเด็ก ๆ ซึ่งเป็นการพึ่งพิง หรือคนแก่อยู่คนเดียว ซึ่งเป็นการทอดทิ้ง ทั้งการพึ่งพิง และการทอดทิ้ง ชุมชนจะดูแลปัญหานี้ได้ดีที่สุด ไม่ใช่ว่าอายุเกิน 60 ปีเอาเงินไปสงเคราะห์ให้เขา ซึ่งอันนี้มีโครงการปกติอยู่แล้วไม่ต้องไปยุ่ง เรามาเน้นเรื่องครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากระบบเศรษฐกิจและความจำเป็นของเศรษฐกิจ ไปทำให้โครงสร้างครอบครัวอ่อนแอลง ยกตัวอย่าง การถูกทอดทิ้ง เช่น ไม่มีใครส่งเงินกลับไปให้ครอบครัวเลย ตัวเองก็หมดแรงทำงาน หรือต้องพึ่งพิงคนอื่น เช่น กรณีที่มีภาระการเลี้ยงดูผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นการของเด็กเล็กๆที่ต้องดูแลคนแก่ หรือภาระของคนแก่ที่ต้องไปดูแลเด็กเล็กๆ เพราะฉะนั้นไม่ว่าเป็นเรื่องถูกทอดทิ้งหรือมีภาระในทางครอบครัวคือเรื่องที่เราพูดถึง ในยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข ไม่ได้พูดถึงสวัสดิการทั่วไปเรื่องดูแลเพื่อชดเชยความอ่อนแอของครอบครัวนี้ ชุมชนต้องกำหนด position ของเขาให้ได้ ดังนั้นอย่าออกนอกแนว 5 แผนงานนี้เลย อย่าไปขุดสระ อย่าไปซื้อของที่ไม่เกี่ยวกับอาชีพ อย่าไปทำอะไรที่ไมตรงกับจุดมุ่งหมายนี้ ซึ่งจังหวัดมีเงินก้อนอื่นให้ทำเรื่องพวกนั้นได้อยู่แล้ว ข้าราชการที่เห็นในสื่อต่างๆ ว่ามีครอบครัวที่ถูกทอดทิ้ง ในครอบครัวมีคนรับภาระไม่ไหว พวกเราเป็นข้าราชการ มีหน้าที่ต้องบำบัดทุกข์บำรุงสุข ชุมชนจะช่วยเราบำบัดทุกข์บำรุงสุขได้ในเรื่องการผ่อนคลายของภาระอันเนื่องมาจากครอบครัวอ่อนแอ ส่วนรายการสุดท้ายคือเรื่องบริการ ที่เราเข้าไปให้ความคิดเขา ความคิดทั้งหลายจะนำไปสู่สุดท้ายคือการที่ชุมชนกำหนดตำแหน่งการพัฒนาตนเองได้ เพราะฉะนั้นท่านผู้ว่าฯ จะใช้ใครไปคุยกับชุมชน เราไม่เกี่ยง ท่านจะใช้ NGO ก็ได้ ถ้าท่านเห็นว่าเขารู้เรื่อง เขาเข้าใจความคิดอันนี้ ท่านจะใช้วิทยากรกระบวนการก็ได้ ท่านจะไปเชิญอาจารย์มหาวิทยาลัยมาก็ได้ แต่ท่านต้องทำความเข้าใจกับเขาว่า **สิ่งที่เราอยากเห็นความชัดเจนในแผนชุมชน คือมีกระบวนการกำหนดตำแหน่งการพัฒนาและมีกระบวนการดูแลคนที่มีภาระหรือคนที่ถูกทอดทิ้งโดยครอบครัว นี้คือหัวใจ** ถ้าแผนแม่บทชุมชนไม่สะท้อนเรื่องพวกนี้เลย ไม่ว่าจะอีก 5 ปีข้างหน้ารายได้ตัวเองจะมาจากไหน อาชีพอะไรไม่รู้ ใครที่ควรจะต้องโอบอุ้มเพื่อความอยู่ดีมีสุขก็ไม่รู้ อย่างนี้เป็นแผนชุมชนที่ดีได้อย่างไร เพราะฉะนั้นกระบวนการอันนี้จึงเป็นกระบวนการเฉพาะเพื่อให้ชุมชนสามารถกำหนดตำแหน่งในการพัฒนาของตัวเองได้ การกำหนดตำแหน่งในการพัฒนาเป็นของยากมาก และอาจมีผิดมีถูก อย่างที่ได้อธิบายไปแล้ว แต่ข้อคิดสำคัญที่ต้องใส่เข้าไปให้เกิดความเข้าใจให้ได้ก็คือระบบตลาด ที่จะลงโทษของที่มากเกินไปหรือของที่เหมือนกันมากเกินไป ให้ข้อคิดชี้แนะให้เขาไปคิดเอาเองว่าเขาจะอย่างไรให้พอดี ทำอย่างไรให้ไม่เหมือนคนอื่น ช่วยกันคิดในหมู่บ้านนั้นแหละนี่คือยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข ในปี 2551 จะเดินไปในทิศทางนี้

เรื่องที่สอง ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข นอกจากบทบาทชุมชนซึ่งเราคุยกันไปแล้ว ความเชื่อมโยงนี้จำเป็นมากเลย ยิ่งถ้าชุมชนสามารถกำหนดตำแหน่งของตัวเองได้ ชุมชนนี้ควรจะอยู่ในอาชีพเกษตร เขาต้องเข้าใจว่าเกษตรในวันนี้มีกี่แบบ เกษตรธรรมชาติ เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรอินทรีย์ วนเกษตร เขาเหมาะกับอะไร สมมติเขาบอกว่าเขาเหมาะกับเกษตรผสมผสาน ขณะนี้ทางกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ซึ่งเป็นหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเริ่มมีความพร้อมเพราะขณะนี้เกษตรและ

สหกรณ์จังหวัดเขาได้รับมอบหมายให้ไปทำโครงการที่เรียกว่าปราชญ์ชาวบ้าน ในประเทศไทยขณะนี้ มีปราชญ์ชาวบ้าน 39 หน่วย ซึ่งแต่ละท่านเก่งในแต่ละเรื่อง ผมไปดูมาหลายแห่ง เช่น คุณทองเหมาะที่อยู่สุพรรณบุรี มีความสามารถในการกำหนดความรู้ที่จะต่อยอดกันไปที่เขาเรียกกันในระบบสมัยใหม่ว่า supply chain คือตั้งแต่คัดเลือกเมล็ดข้าวไปจนถึงการทำผลิตภัณฑ์ข้าวที่ไม่เหมือนใคร โดยอาศัยเครื่องสีข้าวเล็ก ๆ และเครื่องมือทำ packaging นี่คือนายปราชญ์ชาวบ้านด้านการเกษตร นี่คือนายปราชญ์ชาวบ้านด้านผู้ว่าฯ ท่านนายอำเภอ จะต้องเชื่อมชุมชนให้เข้ากับโครงการนี้ของเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ซึ่งแม้จะไม่ครบทุกจังหวัดก็ไม่เป็นไร เพราะเราเลือกคุณภาพ เราไม่ได้เลือกว่าจะต้องมีให้ครบทุกจังหวัด ปราชญ์ที่ครบวงจรอย่างนี้อาจจะเป็นคุณทองเหมาะที่อยู่สุพรรณ หรือคุณประยงค์ที่อยู่นครศรีธรรมราช นอกจากนั้นปราชญ์ชาวบ้านบางคนก็เก่งเรื่องเกษตรผสมผสาน อย่างเช่นที่บุรีรัมย์ หรือที่ขอนแก่น เป็นต้น ญี่ปุ่นที่ประสบความสำเร็จมากในการพัฒนาชุมชน เช่น โครงการ OTOP ที่ไออิตะ ผู้ว่าของเขาสามารถเชื่อมโยงความรู้ให้เข้ากับชาวบ้านได้เป็นความสำเร็จสูงสุดของผู้ว่าราชการจังหวัด ทำอย่างไรให้ชาวบ้านมีความรู้มากขึ้น หรือถ้าชุมชนเลือกอยากจะทำผลิตภัณฑ์ชุมชน ขณะนี้ OTOP คือผลิตภัณฑ์ชุมชนได้วางชั้นตอนไว้ 4 ชั้น ตั้งแต่ทำกินเองกินใช้ในบ้าน ในหมู่บ้าน ในตำบล ขยายในจังหวัดในพื้นที่ ในภูมิภาค ในระดับชาติ ในระดับระหว่างประเทศ องค์กรพวกนี้ตั้งอยู่แล้วในจังหวัด มีกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรฯ กระทรวงอุตสาหกรรมประสานเชื่อมโยงได้

เมื่อเร็ว ๆ นี้มี OTOP Mid Year ซึ่งไปติดตามผลมาแล้วปรากฏว่าร้อยละ 50 ของคนที่มา OTOP คราวนี้มียอดขายเพิ่มขึ้น ตรงนี้เราก็จะให้กระทรวงพาณิชย์ไปช่วยให้ดีขึ้นอีกได้อย่างไร และกว่าร้อยละ 30 มียอดขายลดลง พวกนี้จังหวัดต้องไปดูแล เขาบกพร่องตรงไหน เขาผิดพลาดตรงไหน จะแก้ตัว แก้มือ หรือแก้ไขความบกพร่องของเขาได้อย่างไร เรื่องพวกนี้ใช้เงินยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขได้ เพราะบางทีความบกพร่องของเขา คือ หน้าตาไม่สวย ต้องมีเครื่องมือมาทำ Packaging บางเรื่องคุณภาพไม่ได้ ต้องรักษาความสะอาด ถ้ามั่นตรงกับการกำหนดตำแหน่งอาชีพของเขา ก็ช่วยเขาได้ครับ ความรู้ ความคิดอะไรต่ออะไรต่างๆ อยู่ในจังหวัดอยู่แล้วเชื่อมโยงกันได้ กรณีนี้เชื่อมโยงไปยัง OTOP (กระทรวงอุตสาหกรรม) กรณีเรื่องเกษตรเชื่อมโยงไปสู่โครงการปราชญ์ชาวบ้าน กรณีโครงการหมู่บ้าน OTOP ท่องเที่ยว มี ททท. มีกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งดูแลอยู่ ขอให้รู้ตัวว่าจุดไหนจะต้องสนับสนุน เรื่องอะไร นี่แหละคือเรื่องเชื่อมโยง แต่การเชื่อมโยงไม่ได้มีแต่ระดับภูมิภาคกับส่วนกลางเท่านั้น มีการเชื่อมโยงกับท้องถิ่นด้วย ที่น่าสนใจมาก เช่น บางผู้ว่าราชการจังหวัดบอกว่า แผนชุมชนมี 2-3 ข้อเสนอ ข้อเสนอที่เป็นเสียงส่วนใหญ่ก็เชื่อมโยงให้เขาใช้ทรัพยากรของ อบต. เพราะว่า อบต. ยึดตามเสียงส่วนใหญ่ แต่ถ้าเสียงส่วนน้อยที่ตรงกับการกำหนดตำแหน่งของเขา ยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขเข้าไปสนับสนุนได้เลย มีตัวอย่างที่ประทับใจมากในหมู่บ้านที่ทำการเกษตร 2 แบบ คือเกษตรพาณิชย์ที่เขาต้องใช้สารเคมีกับเกษตรธรรมชาติ เราก็บอกว่าเกษตรพาณิชย์เป็นเสียงส่วนใหญ่ให้ อบต. ดูแลไป แต่เกษตรธรรมชาติซึ่งเป็นเสียงส่วนน้อยไม่มีใครให้เงินให้ใช้จากยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขได้ ท่านนายอำเภอ

คนนั้นเก่งมาก เชื่อมหมดเลย เพราะฉะนั้นก่อนอื่นนายอำเภอต้องรู้ว่า การเชื่อมโยงมันเป็นไปได้ ถ้ามีความสัมพันธ์ที่ดี อบจ. ก็เช่นกัน องค์กรเหล่านี้มีอำนาจในตัวเอง มีงบประมาณของเขาเอง มี 2-3 จังหวัดที่ อบจ. นำงบประมาณกว่า 100 ล้าน ไปบวกกับยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข นี่ก็เชื่อมกับท้องถิ่น ซึ่งขณะนี้ องค์กรประกอบสำคัญคือ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรฯ กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงอุตสาหกรรม ตอนนี้กระทรวงท่องเที่ยวเข้าร่วมได้ และของกระทรวงท่านเองคือกรมพัฒนาชุมชน ถ้าท่านจัดการกลุ่มนี้ ให้ไปสนับสนุนตำแหน่งของชุมชนได้ จะเป็นเรื่องของการถ่ายทอดความรู้ความสามารถลงถึงชุมชน

ผมขอทวนอีกครั้งว่า เรื่องที่ 1 ที่มาเรียนท่านคือ ยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขนี้เป็นยุทธศาสตร์ที่อยากจะใช้เงินเฉพาะเพื่อสนับสนุนชุมชน ให้ในที่สุดแล้วเขาก็กำหนดตำแหน่งในการพัฒนาของเขาได้ชัดเจน โดยสามารถตอบมาได้ว่าตำแหน่งนั้นคืออาชีพแบบไหน เรื่องที่ 2 การเชื่อมโยง เพื่อให้ท่านเชื่อมได้กับสรรพกำลังของรัฐ ซึ่งนอกจาก 15,000 ล้านบาทนี้แล้วยังมีงบประมาณอื่น ๆ ซึ่งเป็นส่วนใหญ่ บางจังหวัดบอกว่า ยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขเป็นเพียงไม่ถึง 5 % ของงบประมาณของจังหวัด เพราะฉะนั้นกรุณาอย่าเห็นงบอยู่ดีมีสุข เป็นงบแก้ปัญหาเฉพาะกิจ หากเงินที่อื่นมาไม่ได้มาใช้ตรงนี้ ไม่ใช่ครับ เราต้องใช้เงินก้อนนี้ให้เป็นประโยชน์ ตามจุดมุ่งหมาย

ข้อสุดท้ายที่ผมจะเรียนคือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กำลังรอแผนงานยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขที่จะขึ้นมาจากทุกจังหวัด ในแผนที่จะขึ้นมาจากทุกจังหวัดนี้ ในปีงบประมาณ 2551 เราไม่ได้เปลี่ยนโครงสร้าง เรายังเห็นว่า จังหวัด อำเภอ ยังคงต้องช่วยดูแลโครงการให้ เราจะไม่นำโครงการชุมชนมาอนุมัติที่ส่วนกลาง แต่เราหวังว่าความเข้าใจของท่านในวันนี้จะทำให้ท่านอนุมัติโครงการได้ตรงเป้าหมายขึ้น เราอยากให้ท่านผู้ว่าฯ ท่านรองผู้ว่าฯ ท่านนายอำเภอ เขียนแผนให้ออกมาเป็นแผนที่เราเรียกว่า Vision สมมติว่าเงินยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข 100 ล้านบาทที่น้อยนิดนี้ทำอย่างไรจะเกิดผลในเชิง ประสิทธิภาพของการพัฒนาชุมชน นี่คือหัวใจ และงบอีกพันกว่าล้านที่เราไม่จัดสรรให้จังหวัดตามเกณฑ์ทั่วไปเราก็จะสำรองไว้เติมให้ท่านผู้ว่าฯ หรือแผนจังหวัดที่เขียนเข้ามาแล้วเราเข้าใจชัดเจน แต่จะไม่เติมให้ทุกจังหวัด และจะไม่ประกาศว่าจะเติมให้ใคร ถ้ามี 3-4 จังหวัดเราก็จะเติมให้เยอะ ท่านมีวิสัยทัศน์ยังงี้ที่เอาเงินจำนวนน้อยนี้ไปสร้างประสิทธิภาพของงานในหมู่บ้าน นี่คือ โจทย์ เพราะฉะนั้นไม่ใช่ให้ท่านไปเขียนว่ายกแผนแม่บทจาก C เป็น B นั้น แต่จะให้ท่านเขียนว่าเงินจำนวนน้อยนี้ถ้าท่านจะไปทำให้เกิดประสิทธิภาพในหมู่บ้านได้อย่างไร สสช. ก็ยินดีที่จะให้คำแนะนำทางเทคนิคทั้งหลายทั้งปวง และพวกผมก็ขอส่งความปรารถนาดีและขอปวารณาตัวว่าจะร่วมงานกับท่านเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เพื่อประสิทธิภาพของการทำงาน ขอย้ำว่าโครงการนี้ไม่ได้มุ่งไปแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของท่านผู้ว่าฯ อันนี้พูดตรงไปตรงมา ไม่ได้มีเจตนาที่จะเอาไปทำอย่างอื่นนอกจากเพิ่มประสิทธิภาพของการพัฒนาหมู่บ้าน เพิ่มประสิทธิภาพไม่ใช่เพิ่มจำนวนฝ่าย เพิ่มจำนวนถนน เพราะฉะนั้นค่าที่สำคัญสำหรับแผนของท่านคือ ประสิทธิภาพนี่จะเพิ่ม

อย่างไร อันนี้คือโจทย์ โจทย์ที่หวังจะได้อ่านจากแผนของทั้ง 75 จังหวัด เพราะฉะนั้นไม่ต้องเป็นห่วงหรือ
ครับ และก็ไม่ใช่เรื่องยากเย็นแสนเข็ญอะไร และไม่ต้องเขียนยาว คิดกันให้ดี ๆ ว่าประสิทธิภาพอันนี้ท่านจะ
move เงินน้อยไปให้ได้ผลมากได้อย่างไร ผมใช้เวลาของท่านมาพอสมควรแล้วครบ 30 นาทีแล้ว ดีใจมาก
ที่ได้มีโอกาสได้มาอยู่ท่ามกลางท่านทั้งหลายและคิดว่าภารกิจอันหนักอึ้งของบ้านเมืองนี้ทิ้งไว้ให้ท่าน ท่านจะ
กรุณาดูแลให้เกิดผลสำเร็จก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณทุกท่าน

